

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK GEDIFFERENTIEERD TOEZICHT

basisschool Meester Gijbels

Plaats : Knegsel
BRIN nummer : 06WS|C1
Onderzoeksnummer : 291310
Datum onderzoek : 16 februari 2017
Datum vaststelling : 22 maart 2017

SAMENVATTING

Basisschool Meester Gijbels heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Basisschool Meester Gijbels is blijvend de onderwijskwaliteit aan het verbeteren. Onder leiding van de directie is het team bezig het onderwijs voor de leerlingen voortdurend te versterken. Als kleine school met ongeveer 80 leerlingen, zijn de (communicatie-)lijnen kort en zijn de leraren in staat om snel te schakelen om de leerlingen te kunnen geven wat zij nodig hebben. Daarbij maakt de school gebruik van de ouders, maar ook de mogelijkheden die het dorp de school bieden kan. Hierdoor functioneert de school als spil in de gemeenschap.

Wat gaat goed?

Het pedagogisch klimaat is goed. De gebruikte methodiek werpt vruchten af en iedereen, zowel leerlingen als leraren, voelt zich verantwoordelijk voor een positief schoolklimaat.

De kwaliteitscultuur kenmerkt zich door continue professionalisering van de leraren. Samen delen zij de visie van de school en dragen bij aan de verbetering van het onderwijs. Op structurele wijze samen leren, zou meer kunnen worden ingebed in de organisatie.

Wat kan beter?

De leraren volgen de ontwikkeling en prestaties van de leerlingen op een goede manier. Het vervolg, het plannen van de instructie en verwerking, kan meer afgestemd worden op wat de leerlingen nodig hebben.

De basis van het lesgeven is op orde. Leraren kunnen nu gaan werken aan verdieping van hun didactische vaardigheden. Met name de differentiatie en afstemming van de instructie is nog niet in alle groepen zichtbaar.

De eindresultaten zijn gemiddeld genomen voldoende, maar zijn niet in overeenstemming met wat van deze leerlingpopulatie verwacht mag worden. De school kan haar ambities vaststellen en werken aan borging van stabiele, voldoende eindresultaten.

De school werkt aan de sociale competenties van de leerlingen. Burgerschap en sociale integratie zijn belangrijke onderdelen, waar veel activiteiten voor worden georganiseerd. Deze aanpak kan de school versterken door gerichte doelen te stellen, die passen bij de ambities.

In de evaluatie en verbetering van het onderwijsleerproces is de school goed op weg, maar er liggen kansen. De borging van de onderwijskwaliteit kan versterkt worden, door voor álle onderdelen van het onderwijsleerproces kwaliteitskaarten op te stellen. Ook de kwaliteit van de zelfevaluatie kan meer objectief en betrouwbaar in beeld gebracht worden.

Wat moet beter?

Dagelijks is er aandacht voor de sociale en fysieke veiligheid. De wijze waarop de school de veiligheidsbeleving monitort voldoet nog niet aan de wettelijke eisen.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen een pilot-onderzoek met een concept-waarderingskader. Dit kader is in juni 2016 bijgesteld. Vanaf 24 oktober krijgen scholen een onderzoek met dit bijgestelde onderzoekskader voor 2017. Zo ook basisschool Meester Gijbels.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 16 februari 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door leerlingen van de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, locatielider, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan een van deze artikelen, geven wij aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op basisschool Meester Gijbels. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

In het algemeen kan gesteld worden dat het onderwijs op basisschool Meester Gijbels van voldoende kwaliteit is. Op enkele onderdelen, zoals pedagogisch klimaat en kwaliteitscultuur waarderen wij de school met een goed. Alle andere, onderzochte standaarden zijn als voldoende beoordeeld. Wij handhaven het basisarrangement.

3 RESULTATEN ONDERZOEK BASISCHOOL MEESTER GIJBELS

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied	Onderwijsproces	Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP2	Zicht op ontwikkeling		•	
OP3	Didactisch handelen		•	

Onderwijsproces

De leraren volgen de ontwikkeling van de leerlingen zorgvuldig, nu de planning van het onderwijs verdiepen

De leraren hebben zicht op de ontwikkeling en leerprestaties van de leerlingen met behulp van een leerlingvolgsysteem, methodetoetsen en een observatie- en registratiesysteem. Vier maal per jaar is er een groepsbespreking, waarin de leraren met de intern begeleider alle leerlingen bespreken. Het team is dit schooljaar gestart met een nieuwe manier om de onderwijsbehoeften van de leerlingen in beeld te brengen. In deze groepsoverzichten beschrijven zij de resultaten vanuit het leerlingvolgsysteem en de belemmerende en bevorderende kindkenmerken. Vervolgens bepalen zij welk leerkrachtgedrag nodig is en hoe de organisatie en aanpak het beste aan kunnen sluiten op wat de leerling nodig heeft. Op basis van de groepsoverzichten maken de leraren de groepsplannen, waarin de aanpak op drie niveaus is onderverdeeld. Regelmatige evaluatie van de groepsplannen maakt het mogelijk om tijdig bij te kunnen stellen als leerlingen dat nodig mochten hebben.

Als een leerling uitvalt op de toetsen of stagneert in ontwikkeling, volgt er een analyse om erachter te komen waardoor dat komt. Indien dit geen uitkomst biedt, kan de school snel schakelen naar een Multi Disciplinair Overleg of kan de expertise van de (bovenschools) beleidsgroep Passend Onderwijs ingezet worden. Alle leerlingen zijn hiermee goed in beeld gebracht.

Toch is er in de planfase nog winst te behalen.

De groepsplannen geven voornamelijk de organisatie in de drie subgroepen weer. In deze plannen is niet duidelijk welke concrete doelen er per subgroep, of individuele leerlingen, worden gesteld. Van leerlingen die extra oefenstof krijgen, omdat zij bijvoorbeeld een hiaat in de leerstof hebben opgelopen, is niet in alle gevallen duidelijk welke doelen daarmee bereikt moeten worden. Hetzelfde geldt ook voor leerlingen die meer dan gemiddeld presteren. Enkelen

daarvan gaan naar een plusklas, of zij krijgen verrijkingstof, maar de onderliggende doelen zijn niet zichtbaar.

Deze 'doelgerichtheid' kan in de lijn van het plannen (van aanbod en instructie) verder worden versterkt door in de dag- en werkplanning concrete doelen te formuleren van wat de leraar met welke kinderen in de les bereiken wil.

De basiskwaliteit van lesgeven is zichtbaar

De kwaliteit van het lesgeven is in de basis grotendeels op orde. De leraren beheersen in het algemeen de basisvaardigheden. Zij geven duidelijke uitleg. Aansprekend is het voorbeeldgedrag dat de leraren laten zien en de verwachtingen die zij van hun leerlingen hebben. Bij de instructies gebruiken de leraren concrete oefensituaties om nieuwe inzichten over te brengen. Het instructiemodel waar de school voor heeft gekozen is in meer of mindere mate terug te zien in de bezochte lessen. De leraren kunnen zich dan ook richten op verdere ontwikkeling van hun didactische kwaliteiten. Het belangrijkste hierin is het verstevigen van de mate van differentiatie en afstemming. Zowel in leerstofaanbod als instructie worden leerlingen nog te lang bij de groep gehouden en kan de praktische afstemming worden verbeterd. Andere aandachtspunten zijn de duur van de instructie en geven van gerichte feedback. Soms duurt de instructie te lang. In de daaropvolgende verwerkingsfase liggen er kansen om leerlingen gerichte procesfeedback te geven door meer de focus te leggen op gebruikte leerstrategieën van de leerlingen.

Een andere mogelijkheid om de onderwijskwaliteit te versterken is het betrekken van de leerlingen bij de doelen. Leerlingen kunnen samen met de leraar hun eigen, concrete leerdoelen opstellen, waardoor zij zich meer eigenaar voelen van hun leerproces.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat			•

Schoolklimaat

Een veilige omgeving met ruime aandacht voor de veiligheidsbeleving

De leraren zorgen voor de sociale en fysieke veiligheid van de leerlingen in en rond de school. De leerlingen zijn hier positief over en geven aan dat zij zich veilig voelen. De school hanteert gedragsregels, de regel van de week, en besteedt aandacht aan de sociale veiligheid met behulp van een methodiek. Twee maal per jaar peilen de leraren de betrokkenheid, welbevinden en

veiligheid onder de leerlingen. De leerlingen vullen eenmaal per jaar een vragenlijst in. Er is veiligheidsbeleid dat recent is aangevuld met beleid rondom (het gebruik van) social media. Binnen de school is een vertrouwenspersoon, die tevens de taak van anti-pestcoördinator toebedeeld heeft gekregen. De monitoring van de veiligheidsbeleving voldoet alleen nog niet aan alle eisen die de wet School en Veiligheid daarvoor stelt. De verwachting is dat binnen afzienbare tijd ook dit aspect op orde zal zijn.

Een warm pedagogisch klimaat

Een sterk punt van de school is het pedagogisch klimaat dat voor de leerlingen gerealiseerd wordt.

Met behulp van een specifieke methodiek, aangevuld met een aanpak die de weerbaarheid van leerlingen versterkt, realiseren leraren allerlei situaties voor leerlingen om hun sociale competenties te oefenen. Leraren besteden veel aandacht aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden om zo negatief gedrag en de gevolgen daarvan voor te zijn.

De leerlingen worden, door middel van de Kinderraad, nauw betrokken bij het opstellen van de gedragsregels. Ook op het gebied van pesten of pestgedrag geven alle betrokkenen aan dat het team hier adequaat op reageert.

Leraren laten duidelijk voorbeeldgedrag zien en betrekken leerlingen bij het maken van een positief schoolklimaat.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•		
Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Kan beter	Voldoende	Goed	
OR2	Sociale en maatschappelijke competenties		•		

Onderwijsresultaten

Op weg naar stabiele en voldoende eindresultaten

De school verantwoordt zich voor de eindresultaten met een centrale eindtoets. De leerlingen behalen gemiddeld genomen aan het eind van de basisschool voldoende eindresultaten.

In 2014 en 2015 lagen de scores op de centrale eindtoets echter onder de ondergrens die wij daarvoor stellen. In 2016 waren de eindresultaten ruim boven de bovengrens. De verwachting voor 2017 is dat de eindresultaten van de huidige groep 8 voldoende zullen zijn.

Hoewel de eindresultaten enkele jaren onder de ondergrens lagen, geeft het beeld van de (tussenresultaten van de) leerlingen geen aanleiding te veronderstellen dat er sprake is van een 'zwakke' leerlingpopulatie. De school

zou op dit vlak haar ambities en criteria, wat verwachten wij van onze leerlingen aan het eind van groep 8, scherper kunnen formuleren.

Op andere vak- en vormingsgebieden heeft de school nog geen eigen ambities of normering geformuleerd. Hier ligt nog een kans om de verbreding in het onderwijsaanbod te verdiepen en daar eindtermen bij te bedenken die passen bij wat van leerlingen verwacht mag worden.

Ontwikkeling van de sociale competenties is belangrijk in de school

Het team hecht een groot belang aan de ontwikkeling van sociale competenties van de leerlingen. Binnen het aanbod van Burgerschap en Sociale Integratie zijn er vele projecten en activiteiten die door de school worden gedaan. Het belang van Burgerschapsonwikkeling is door het bestuur benadrukt met een Raamplan Burgerschap, waaruit de school een eigen Burgerschaps identiteit ontwerpen kan.

De koppeling tussen activiteiten en doelen is echter minder duidelijk. In de kwaliteitskaart Burgerschap is een uitgebreide beschrijving van de visie en de activiteiten, maar welke specifieke doelen, eindtermen, tijdspad en verantwoordelijkheden hierbij horen, ontbreken nog. Op dit punt kan de school zichzelf verbeteren.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur			•

Kwaliteitszorg en ambitie

Evaluatie en verbetering op orde, borging met kwaliteitskaarten

De evaluatie en verbetering van de onderwijskwaliteit is voldoende. Er is een meerjarenplan opgesteld, waaruit ieder jaar een jaarplan met verbeteractiviteiten voortkomt. De leerresultaten worden door het team geëvalueerd en de uitkomsten hiervan worden als verbeterpunten aan het jaarplan toegevoegd. Andere onderdelen uit het onderwijsleerproces, zoals leerstofaanbod en schoolklimaat komen op een cyclische manier eens in de vier jaar aan de orde.

Om de onderwijskwaliteit te borgen, maakt de school gebruik van kwaliteitskaarten. Met name op het gebied van taal en taalontwikkeling geven deze kwaliteitskaarten inzicht in waar de school voor wil staan.

De locatieleider en intern begeleider voeren ook klasbezoeken uit. Dit doen zij met behulp van een kijkwijzer met het didactische model waarvoor is gekozen, maar ook met een kijkwijzer die bredere richtlijnen voor leraarcompetenties

geeft. Op deze manier krijgen zij een breed beeld van de kwaliteit van lesgeven van iedere individuele leraar.

De cyclus van evaluatie en verbetering kan echter verder uitgediept worden.

Er zijn nog niet voor alle vak- en vormingsgebieden kwaliteitskaarten ontworpen. Daar komt bij dat een aantal kwaliteitskaarten niet de beoogde scherpte heeft die de school nastreeft. De doelen die de school zichzelf wil stellen kunnen explicieter worden benoemd. Ook is niet duidelijk, net als in de punten van het jaarplan, welk tijdpad er voor nodig is en wie nou precies waarvoor verantwoordelijk is.

De kwaliteit van de zelfevaluatie kan dan ook worden doorontwikkeld. Het team is nog niet zover dat zij in staat is om criteria en oordelen op schoolniveau te geven van bijvoorbeeld de didactische kwaliteiten van alle leraren. Om de zelfevaluatie verder te ontwikkelen is het bestuur gestart met audits. Deze audit heeft op de Meester Gijbelsschool nog niet plaatsgehad.

Professionalisering is op orde, sterk onderwijskundig leiderschap

De professionalisering van de leraren is op orde. Geregeld nemen leraren deel aan scholingsbijeenkomsten die al dan niet door het bestuur breed georganiseerd worden. Binnen de school zijn enkele specialisten werkzaam, waaronder een taalcoördinator en een coördinator voor meerbegaafde leerlingen. De expertise die deze specialisten met zich meebrengen wordt ingezet, bijvoorbeeld bij beleidsontwikkeling, maar kan meer structureel vorm krijgen. Zo zouden zij integraal verantwoordelijk gemaakt kunnen worden voor beleidsontwikkeling op hun vakgebied.

De professionele cultuur is volop in ontwikkeling. Het team is zeer betrokken bij de ontwikkeling van het onderwijs en dragen dezelfde visie en ambitie uit. Zij zijn graag bereid om meer met en van elkaar te leren en zouden hier structureel en beredeneerd meer gelegenheid voor kunnen krijgen.

De inzet, trots en gedrevenheid die de leraren laten zien om voor alle leerlingen op de Meester Gijbelsschool van betekenis te willen zijn, is een stevig fundament om de kinderen tot leren te laten komen.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Meester Gijbels.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het team van Meester Gijbels heeft n.a.v. het inspectiebezoek besloten om zich de komende drie jaar te richten op:

1. Het behouden en dus onderhouden wat er is bereikt. Dit vraagt een voortdurende reflectieve houding van team en de onderwijskundig leider. Deze punten worden opgenomen in de jaarplanning. We gaan dus ons pedagogisch klimaat voortdurend monitoren. We blijven met elkaar leren, maar ook zorgen dat onze al functionerende kwaliteitskaarten in een cyclus geëvalueerd worden, zodat de kwaliteit gewaarborgd blijft. De reflectieve houding met elkaar is een belangrijke verworvenheid die we willen behouden.
2. Het verbeteren van het differentiëren in aanbod en afstemming; de instructietijd efficiënt gebruiken. (Afstemming en aanbod op de A+ en intensieve leerling) De 1-onderwijsroute is daarbij de leidraad. De groepsplannen en het groepsoverzicht zijn de instrumenten samen met het effectieve directe instructiemodel.
3. Het leren van elkaar, gericht op de didactische vaardigheden om het differentiëren te verbeteren. Ook gericht op het stellen van doelen samen met de leerlingen (eigenaarschap), waarvoor ook de feedback op het proces belangrijk is.
We gaan verder met het toepassen van de kennis vanuit het boek: Gemotiveerd leren en lesgeven; De kracht van intrinsieke motivatie van Anje Ros e.a.. Ook zullen we het boek: Teach like a champion gebruiken als leidraad om de instructievaardigheden te versterken, boeiender te laten zijn en zo de leerlingen betrokken te houden. Daarnaast zullen we de verzamelde literatuur over eigenaarschap gebruiken.
4. Het verbeteren van de groepsplannen door de doelgerichtheid van het aanbod hierin beter te omschrijven. Daarbij betrekken we de bestaande en de nog te ontwikkelen kwaliteitskaarten. De kwaliteitskaarten kunnen dan tegelijk doelgerichter beschreven worden.

Op deze manier hopen we door het vergroten van onze kennis en vaardigheden verder te groeien, zodat we een groep leerlingen meer als een heterogene groep kunnen ondersteunen.

Het bestuur onderschrijft de bevindingen van de inspectie. Vanuit het begrip voor de fluctuatie in de opbrengsten vanwege het geringe aantal leerlingen per cito-groep, constateren we dat de aandacht voor de onderwijskundige en pedagogische kwaliteit, waarbij de kwaliteit van de collegiale feedback is toegenomen, bijdraagt aan de professionele cultuur. We blijven vanuit stichtingbrede solidariteit het belang van de dorpsschool ondersteunen.

Bestuur Stichting Veldvest